

Vol. 16 / Issue 4 / 2023 / (No. 59) Print ISSN: 2008-4560 / Online ISSN: 2423-4516 https://doi.org/10.30699/jsst.2023.1365

Pages: 1-13 / Research Paper / Received: 22 August 2021 / Revised: 15 September 2021 / Accepted: 18 September 2021

Journal Homepage: https://jsst.ias.ir

Attitude and Vibration Control of a Flexible **Spacecraft Using Hybrid Adaptive Super-Twisting Non-Singular Terminal Sliding Mode Control**

Valiollah Shahbahrami¹, Milad Azimi^{2*} and Alireza Alikhani³ 💿

1. M.Sc. Student, Aerospace Research Institute, Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, Iran 2. Assistant Professor, Aerospace Research Institute, Ministry of Science, Research and Technology,

Tehran, Iran

3. Associate Professor, Aerospace Research Institute, Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, Iran

*Corresponding Author's E-mail: azimi.m@ari.ac.ir

Abstract

In this paper, a robust adaptive hybrid control approach based on a combination of super-twisting (ST) and non-singular terminal sliding mode control (STNSMC) approaches for vibration and attitude control of a flexible spacecraft with fully coupled rigid-flexible dynamic is developed. The proposed adaptation law eliminates the need for bounds knowledge of external disturbances and uncertainties. Then an ST-based non-singular terminal SMC generates a continuous control signal to reject the Chattering phenomenon, the non-singular terminal switching control law with the ability to generate continuous control commands to eliminate the chattering phenomenon. Moreover, finite-time convergence is achieved, and the singularity problem has been avoided. Despite the uncertainties effects, rigid-flexible coupling dynamics, and external disturbances, the proposed control law ensures high-precision motion of the spacecraft states on the sliding surface in a finite time. The overall stability of the system has been demonstrated using the Lyapunov theory. One of the essential features of the proposed control algorithm is to prevent overestimation of control gains and faster convergence rates comparing to conventional ST and nonsingular terminal SMC approaches. The simulations in the form of a comparative study for large-angle maneuver reveal the advantage of the proposed controller in terms of system high-frequency modes excitation, accuracy, convergence rate, chattering, and control effort.

Keywords: Adaptive, Chattering, Flexible spacecraft, Non-singular terminal, Sliding mode control, Super-Twisting, Vibration

1. Introduction

Different control approaches have been put forwarded by researchers for robust control of flexible spacecraft in attitude maneuver. The development process of attitude controllers for systems with flexible body dynamics is based on how to interact with unmeasured vibrations, rigid-flexible coupling terms, uncertainties, and external disturbances. Among the existing approaches with high accuracy and fast convergence rates, adaptive and SMC have received more attention [1, 2].

Several types of variable structure controllers with sliding surfaces have been proposed for spacecraft attitude control. Among these, the non-singular SMC has an excellent performance in facing the singularity problem, leading to boundless control inputs (due to the fractional power with a negative sign on the nonlinear sliding surface) [3]. In addition to the advantages of the classical SMC, the NSMC has also increased the stability performance and the convergence speed near the system equilibrium point.

Another alternative to the classical sliding mode technique is the super-twisting algorithms. This algorithm reduces the

chatting phenomenon because it doesn't need to measure high-order time derivatives at the sliding surfaces [4].

SS

In this paper, the adaptation law made it possible to estimate the parameter uncertainties, external disturbances, and unmeasured vibrations of the spacecraft. The nonlinear NSMC algorithm maintained the stability and provided fast convergence, and the super-twisting theory solved the chattering problem without affecting the performance of the system.

2. Dynamic system modeling

The flexible spacecraft which is undergoing a singleaxis rotation θ consists of a rigid hub with radius r_h and moment of inertia J_h attached with a flexible appendage width w_p , thickness h_p , length L_p , density ρ_p , and modulus of elasticity E_p . Using finite element theory and the extended Hamilton's principle, the equations of motion of the system is taken the form:

$$\mathbf{M}_{ij} \begin{bmatrix} \ddot{\boldsymbol{\theta}} \\ \ddot{\mathbf{q}} \end{bmatrix} + diag\left(C_{11}, \mathbf{C}_{22}\right) \begin{bmatrix} \dot{\boldsymbol{\theta}} \\ \dot{\mathbf{q}} \end{bmatrix} + diag\left(0, \mathbf{K}_{22}\right) \begin{bmatrix} \boldsymbol{\theta} \\ \mathbf{q} \end{bmatrix} = Col\left(\tau_1 + d_1, \tau_2 + \mathbf{d}_2\right) \quad i, j = 1, 2 \tag{1}$$

COPYRIGHTS

(cc) © 2023 by the authors. Published by Aerospace Research Institute. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).

How to cite this article:

V. Shahbahrami, M. Azimi and A.R. Alikhani, "Attitude and Vibration Control of a Flexible Spacecraft Using Hybrid Adaptive Super-Twisting Non-Singular Terminal Sliding Mode Control," *Journal of Space Science and Technology*, Vol. 16, No. 4, pp. 1-13, 2023 (in Persian), <u>https://doi.org/10.30699/jsst.2023.1365</u>.

with:

$$M_{11} = J_h + q^T M_{22} q, \ C_{11} = 2q^T M_{22} q, K_{22} = K_{22}^* - \dot{\theta}^2 M_{22}$$
(2)

where **q** is the generalized coordinate vector, **M** is the system mass matrix, **C** is the damping matrix, **K** is the stiffness matrix, τ_i is the input control actions, and d_i are external disturbances.

3. Hybrid adaptive STNSMC design

The control design procedure is a two-step task: design a sliding surface in which all the system states remain on it. The second step is designing an appropriate control law, which forces the states to approach the sliding surface in finite time. In this regard, the proposed sliding surface and the nonlinear control law (equivalent and auxiliary) are designed as:

$$\sigma(t) = \theta_e(t) + \frac{1}{\gamma} \dot{\theta}_e(t)^{\frac{\alpha}{\beta}}$$
(3)

$$\pi_{1} = \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \gamma \frac{\beta}{\alpha} M_{11} \dot{\theta}_{e}^{2-\frac{\alpha}{\beta}} + \lambda_{1} |\sigma|^{\varepsilon} \operatorname{sgn}(\sigma) + H + \hat{\mu}$$
(4)

with:

$$\dot{\hat{\mu}} = -|\mathcal{G}_1|^{-1} \Gamma^{-1} \mathbf{M}^T \mathbf{\Phi} \mathcal{G} , \ \mathbf{M}^T = \begin{bmatrix} -1 & 0 \end{bmatrix} \dot{H} = -\lambda_2 \operatorname{sgn}(\sigma) , \quad 0 < \varepsilon \le 0.5$$
(5)

where $\hat{\mu} = k_1 \|\sigma\|$ is the adaptation law, $H \in R$, k_1 and λ_i are positive constant variables. For stability proof, defining the candidate positive Lyapunov function as $V(\mathcal{G}, \tilde{\mu}) = \mathcal{G}^T \mathbf{\Phi} \mathcal{G} + 0.5(\Gamma \tilde{\mu}^T \tilde{\mu})$ and with proper differentiation of $V(\mathcal{G}, \tilde{\mu})$ with respect to time and substitution of:

$$\theta_1 = \sqrt{|\sigma|} \operatorname{sgn}(\sigma), \ \theta_2 = H \text{ with } \theta = [\theta_1, \theta_2]^T$$
 (6)

into $V(\mathcal{G}, \tilde{\mu})$ we have $\dot{V}(\mathcal{G}, \tilde{\mu}) < 0$ (this complete the proof), where Φ is the positive-definite matrix, and $\tilde{\mu} = \hat{\mu} - \mu$.

4. Hybrid adaptive STNSMC design

To implement the proposed ASTNSMC and to verify the effectiveness of the proposed technique, numerical simulations considering $J_h=236.7$ ($kg.m^2$), r=0.1 (m), L=4 (m), $E=1.015\times10^7$ (psi), and $\rho=1850$ (kg/m^3) is conducted. The control parameters for the ASTNSMC are considered to be: $\lambda_1=17$, $\lambda_2=0.005$, $\gamma=0.05$, $\alpha=5$, $\beta=3$, $\mu=0.01$, and $\epsilon=0.5$.

The performance of the proposed ASTNSMC algorithm compared to NSMC in the form of time response of maneuvering angle, control action, and flexible body vibration is demonstrated in Fig. (1). As can be seen, the ASTNSMC has reached $\theta(t)=180$ (deg) with high accuracy after 170 seconds.

On the other hand, the NSMC allows faster convergence (150 seconds) with respect to ASTNSMC, but the error is quite evident at the angular velocity. One of the main criteria for evaluating system performance is the control effort (Figure (2-b)) and the excitation of vibrational modes of flexible panels (Figure (2-c)).

Valiollah Shahbahrami, Milad Azimi and Alireza Alikhani

Figure 1. Time response of flexible spacecraft a) attitude angle b) control action and c) tip deflection

The vibrations of the flexible panels for the ASTNSMC follow the same relative pattern of control torque generated by the attitude actuators. This means that it has been able to suppress the vibrations caused by the actuators in the first 50 seconds.

5. Conclusion

This paper deals with designing a hybrid adaptive robust STNSMC for a large-angle attitude and vibration control of a flexible spacecraft. The proposed controller is designed to improve the convergence rate, suppress the vibrations of the flexible panel, and reduce the effects of the chatting phenomenon simultaneously. Moreover, it shows the least values for vibration excitation and also the least control effort in the final phase while maintaining the stability of the system.

6. References

- [1] Q. Yao, "Adaptive fuzzy neural network control for a space manipulator in the presence of output constraints and input nonlinearities," *Advances in Space Research*, vol. 67, pp. 1830-1843, 2021.
- [2] Y. Guo, B. Huang, S.-m. Song, A.-j. Li, and C.-q. Wang, "Robust saturated finite-time attitude control for spacecraft using integral sliding mode," *Journal of Guidance, Control, and Dynamics*, vol. 42, pp. 440-446, 2019.
- [3] Z. Wang, Y. Su, and L. Zhang, "A new nonsingular terminal sliding mode control for rigid spacecraft attitude tracking," *Journal of Dynamic Systems, Measurement, and Control*, vol. 140, p. 051006, 2018.
- [4] Y. Yang, S. Qin, and P. Jiang, "A modified supertwisting sliding mode control with inner feedback and adaptive gain schedule," *International Journal of Adaptive Control and Signal Processing*, vol. 31, pp. 398-416, 2017.

JSSST علوم و فناوری ففایی

ص. ص. ١٣ - ١ / مقاله علمي - پژوهشي/ دريافت: ١٣٠٠/٠٥/٣١/ بازنگري: ١٤٠٠/٠٤/٢٢ / پذيرش: ٢٧/٠٤/٢٧

Journal Homepage: https://jsst.ias.ir

کنترل مانور و ارتعاشات فضاپیمای انعطافپذیر با رویکرد

ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی-ترمینال غیرتکین

ولىاله شاه بهرامى'، ميلاد عظيمى'* 回و عليرضا عليخاني 🐨

پژوهشگاه هوافضا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران، ایران *ایمیل نویسنده مخاطب: azimi.m@ari.ac.ir

چکيده

در این مقاله الگوریتم کنترل مقاومی مبتنی بر ترکیب قوانین مود لغزشی فراپیچشی تطبیقی و ترمینال غیرتکین برای مانور وضعیت و ارتعاشات فضاپیمای انعطاف پذیر با دینامیک کاملاً کوپل صلب– انعطاف پذیر توسعه داده شده است. قانون تطبیق توسعه داده شده در وهله اول نیاز به دانش اغتشاشات خارجی و نامعینیها را حذف کرده، سپس با پویکرد فراپیچشی، قانون کنترلی سوئیچینگ ترمینال غیر تکینی با قابلیت تولید فرامین پیوسته کنترلی برای حذف پدیده چترینگ ارائه می دهد. همچنین مسئله تکینگی و دستیابی به همگرایی زمان محدود، با پیادهسازی الگوریتم مود لفزشی ترمینال غیرتکین را مرتفع ساخته است. قانون کنترل پیشنهادی فارغ از اثرات نامعینیها، در زمان محدود تضمین انعطاف پذیر و اغتشاشات خارجی، حرکت بر روی سطح لغزش را با دقتهای بالا برای فضاپیما در زمان محدود تضمین می کند. پایداری کلی و قوام سیستم کنترلی با به کارگیری تئوری لیانوف اثبات شده است. یکی از ویژگیهای اساسی الگوریتم کنترل پیشنهادی، جلوگیری از تخمین بیش از حد بهرمهای کنترلی و همگرایی سریعتر نسبت به الگوریتمهای رایج فراپیچشی و ترمینال غیرتکین به تنهایی می شد. شبیه سازی ها در قالب یک مطالعه مقایر باری مانور با رایج فراپیچشی و ترمینال غیرتکین به تنهایی می باند. شبیه سازی ها در قالب یک مطالعه مقایسای برای مانور با در این محدود تضمین

واژههای کلیدی: ارتعاشات، تطبیقی، فضاپیمای انعطافپذیر، فراپیچشی، مود لغزشی ترمینال غیرتکین

علائم و اختصارات

۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد

مقدمه

فضاپیماهای مدرن امروزی اغلب مجهز به وصلههای انعطاف پذیری مانند پنلهای خورشیدی، آنتنهای مخابراتی، بومهای گرادیان جاذبه و غیره میباشند که صلبیت فضاپیما را کاهش داده و منجر به افزایش انعطاف پذیری آنها میشود [۱–۴]. مانورهای بدنه صلب فضاپیماها میتواند منجر به تحریک ارتعاشات این وصلههای انعطاف پذیر شده که نهایتاً دقت ماموریتهای آنها را متأثر میسازد. همچنین اثرات کوپلینگ دینامیکی این وصلههای انعطاف پذیر با بدنه صلب منجر به افزایش درجه غیرخطی بودن سیستم شده که مسئله کنترل و ردگیری در فضاپیماها را چالش برانگیز میکند [۵–۲]. از طرفی فرض نادیده

۳ . دانشیار

۲ . استادیار

گرفتن انعطاف پذیری در مدل دینامیکی آنها می تواند طراحی و ساخت سیستمهای با نیازمندی دقت در عملکرد را دچار مشکل سازد [۸, ۹]. بنابراین طراحی کنترلرهای مقاوم برای کنترل همزمان بخشهای صلب و انعطاف پذیر علاوهبر اهمیت بالا چالش دیگر در این حوزه محسوب می شود.

توسعه کنترلرهای وضعیت برای اجسام با دینامیک انعطاف پذیر مبتنی بر نحوه تعامل با ارتعاشات غیر قابل اندازه گیری، ترمهای کوپلینگ صلب – انعطاف پذیر، نامعینی ها و اغتشاشات خارجی می باشد [۹, ۱۰]. از جمله رویکردهای موجود با سرعت و دقت بالا برای این مسئله استفاده از الگوریتم هایی مانند روش های حذف اغتشاشات فعال ⁴[۱۱]، الگوریتم های تطبیقی [۱۲, ۱۳]، کنترل مود لغزشی [۱۴, ام و کنترل زمان محدود [۱۶] پیشنهاد شدهاند.

هنگامی که بخشهای انعطاف پذیر نسبت به بدنه صلب دوران می کنند، ساختار کلی فضاپیما نیز با زمان تغییر می کند. در نتیجه، برخی از پارامترهای سیستم از جمله ماتریس اینرسی فضاپیما و ضرایب کوپلینگ صلب– انعطاف پذیر نیز متغیر با زمان خواهند شد. بنابراین نامعینیهای سیستم (به واسطه دقتهای محاسباتی محدود و متغیر با زمان بودن) افزایش می یابد [۱۷].

کنترل مود لغزشی سیستمهای غیرخطی در حضور نامعینیها عملکرد مناسبی از خود نشان داده است [۱۸, ۱۹]. روشهای مختلفی از خانواده کنترلرهای ساختار متغیر با سطوح لغزشی برای مسئله کنترل وضعیت فضاپیماها پیشنهاد شده است که از جمله آن میتوان به کنترل مود لغزشی انتگرالی [۲۰]، مود لغزشی مرتبه دوم [۲۱] مود لغزشی ترمینال^۵ [۲۲]، مود لغزشی ترمینال غیرتکین و مود لغزشی فراپیچشی اشاره داشت. از این میان، کنترل مود لغزشی ترمینال غیرتکین، به واسطه حل مسئله تکینگی که وجود آن میتواند منجر به ورودیهای کنترلی بدون کران (به واسطه توان کسری با علامت منفی در سطح لغزش غیرخطی) شود، عملکرد بسیاری مناسبی دارد [۲۳, ۲۴]. این روش کنترلی علاوهبر مزایای کنترل مود لغزشی کلاسیک، افزایش عملکرد پایداری و افزایش سرعت همگرایی نزدیک منطقه (نقطه) تعادل سیستم را نیز به دنبال خواهد داشت.

مبین² و همکاران کنترل مود لغزشی ترمینال غیرتکین سریعی را بههمراه یک مشاهده گر اغتشاشات توسعه دادند که به مسئله تحریکناقصی^۷ در کنترل مانور بازوی رباتیک پرداخته است [۲۵]. زو^۸ و همکاران برای مسئله کنترل وضعیت یک فضاپیما به طراحی یک روش

9. Ma

توسعه یافته زمان-محدود پیوسته از کنترل مود لغزشی ترمینال غیرتکین سریع با استفاده از منیفولد مبتنی بر شبکه عصبی چبیشف پرداختند [۲۶]. یکی دیگر از روشهای جایگزین تکنیک مود لغزشی کلاسیک، الگوریتمهای فراپیچشی این خانوده می باشد [۲۷–۲۹]. از این در سطوح لغزش، غالبا برای کاهش پدیده چترینگ استفاده شده است اکراندار) به سمت صفر هدایت می کندر ایجاد کرده است [۳۱]. این نغزشی و مشتقات آن را در زمان محدود (و در حضور نامعینیهای کراندار) به سمت صفر هدایت می کند، ایجاد کرده است [۳۱]. این الگوریتم مسئله قوام نسبت به اغتشاشات خارجی و کاهش خطاهای مدل سازی در عین کاهش پدیده چترینگ موجود در کنترلرهای مود الغزشی کلاسیک را تضمین کرده و نسبت به قوانین مود لغزشی مرتبه بالا دارای سرعت بالاتری می باشد.

شایان ذکر است که برای نامعینیها در روشهای فوق نیاز به تعریف کران میباشد که تعیین آن در واقعیت دشوار است. همچنین استفاده از روشهای تطبیقی میتواند محدوده نامعینیها را با استفاده از حالتهای قابل دسترس سیستم بهجای هر اطلاعات قبلی از اغتشاشات خارجی، تخمین بزند.

به عنوان مثال ما^۹ و همکاران مسئله نامعینیهایی مانند ممان اینرسی، انعطاف پذیری و خطاهای عملگرها را با استفاده از یک الگوریتم کنترل مقاوم تطبیقی در برابر خطا توسعه دادند [۳۲]. لی^{۱۰} و همکاران یک کنترل تطبیقی-فازی زمان محدود برای سیستمهای غیرخطی چند ورودی-چندخروجی توسعه دادند [۳۳]. قابل ذکر است قوانین تطبیقی میتوانند پیوستگی فرامین کنترلی را در برخورد با روشهای کنترل مود لغزشی تضمین کنند. بنابراین مسئله چترینگ ایجاد شده به واسطه توابع سوئیچ در الگوریتمهای مود لغزشی میتواند برطرف شود [۳۶–۳۴].

لو و زیا^{۱۱} به ترکیب قانون مود لغزشی ترمینال سریع و یک قانون تطبیق برای کنترل مانور وضعیت فضاپیما پرداختند [۳۷]. این قانون کنترلی مسئله چترینگ را بر طرف کرده و نسبت به نامعینیها مقاوم میباشد. تیواری^{۱۲} و همکاران به طراحی یک قانون مود لغزشی تطبیقی مرتبه دوم انتگرالی برای کنترل مانور یک فضاپیمای صلب پرداختند [۳۸]. ژانگ^{۱۳} و همکاران برای حل مسئله تکینگی سیستمهای غیرخطی، یک کنترل کننده زمان محدود تطبیقی مبتنیبر تئوری کنترل مود لغزشی ترمینال سریع طراحی کردند [۳۹].

13. Zhong

^{4.} Active Disturbance Rejection Control

Terminal Sliding Mode Control
 Mubayen

^{7.} Under-Actuated

^{8.} Zou

^{10.} Li

^{11.} Lu and Xia

^{12.} Tiwari

باتوجه به بررسی های صورت گرفته، مراجع کمی به طراحی کنترل همزمان سیستم با دینامیک صلب و انعطاف پذیر پرداخته است. به این منظور در این مقاله به ارائه یک الگوریتم کنترل مقاوم دو بخشی متشکل از کنترل مودلغزشی فراپیچشی و ترمینال غیرتکین و قانون تطبیق برای کنترل همزمان مانور و ارتعاشات پنلهای انعطاف پذیر با در نظر گرفتن دینامیک کاملا کوپل پرداخته شده است. به طوری که در آن قانون تطبیق امکان تخمین نامعینی ها، اغتشاشات خارجی و ارتعاشات غیر قابل اندازه گیری فضاپیما را ایجاد کرده، الگوریتم کنترلی مود لغزشی ترمینال غیرتکین منجر به حفظ پایداری و افزایش سرعت همگرایی سیستم شده و تئوری فراپیچشی مسئله چترینگ را بدون تاثیر بر پارامترهای عملکرد سیستم مرتفع ساخته است. عملکرد الگوریتم های کنترل مقاوم پیشنهادی در قالب یک مطالعه مقایسهای دقت رویکرد پیشنهادی در ردگیری زاویه مانور را با کمترین میزان گشتاور تولیدی و کمترین میزان تحریک بخشهای انعطاف پذیر نسبت به سایر الگوریتمها نمایش میدهد.

قابل ذکر است ارائه رویکرد ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی-ترمینال غیرتکین برای حفظ عملکرد از منظر قوام در برابر اغتشاشات خارجی، نامعینیها و دینامیک ناشی از ارتعاشات سازهای، بدون چترینگ، همگرایی زمان محدود یک سیستم مرتبه دوم با دینامیک کاملا کوپل و غیرخطی از جمله موارد بدیع در این مقاله بهشمار می رود.

ساختار مقاله به این صورت در نظر گرفته شده است که مدل دینامیک کوپل صلب– انعطاف پذیر فضاپیمای انعطاف پذیر در مانور تک محوره پس از مقدمه در بخش دوم ارائه شده است. الگوریتم ترکیبی مقاوم مود لغزشی فراپیچشی– ترمینال غیرتکین و قانون تطبیق در بخش سوم توسعه داده شده است. شبیه سازی های عددی در قالب یک مطالعه مقایسه ای برای نمایش عملکرد الگوریتم های کنترلی پیشنهادی در بخش چهارم ارائه شده و در بخش پنجم مقاله با ارائه نتیجه گیری به اتمام رسیده است.

مدلسازی سیستم دینامیکی

فضاپیمای در نظر گرفته شده در این مقاله شامل یک بدنه صلب و یک پنل انعطاف پذیر با ماموریت حفظ زاویه وضعیت در یک مانور سکون به سکون می باشد. بدنه اصلی به عنوان جسم صلب با شعاع r_h و ممان اینرسی J_h و هر پنل در قالب یک تیر یکسرگیردار با فرض تئوری تیر اویلر برنولی متشکل از e المان محدود با عرض w_p ، ضخامت d_p طول L_p چگالی q_ρ ، و مدول الاستیسیته E_p که در معرض تغییر شکل انعطاف پذیر عرضی

(1) قرار می گیرد، در نظر گرفته شده است. شکل (۱) مدل فضاپیما را با دستگاههای مختصات اینرسی O(X,Y) و بدنه O(X,Y) که با زاویه وضعیت θ نسبت به هم قرار دارند، نمایش میدهد.

شکل ۱– مدل دینامیکی صلب– انعطافپذیر فضاپیما

بردار سرعت یک نقطه انتخابی بر روی پانل انعطاف پذیر برابر است با:

$$\dot{\mathbf{R}}(x,t) = -\left(\dot{\theta}(t)\right)x_b + \left(\dot{y}(x,t) + (x+r_h)\dot{\theta}(t)\right)y_b \qquad (1)$$

در معادله (۱) پارامتر x فاصله المان سازهای تا محل اتصال به جسم صلب و (x,t) تغییر شکل اندازه گیری شده از محور x است. عبارت اول سمت راست تساوی در بخش دوم معادله (۱) سرعت جسم صلب در غیاب انعطاف پذیری و عبارت دوم سرعت ارتعاشات بخش الاستیک (از دید ناظر مختصات ثابت شده بر روی هاب) می باشد. انرژی های جنبشی، پتانسیل و کار نیروهای ناپایستار سیستم به ترتیب، به صورت زیر در نظر گرفته شده است [۴۰]:

$$T = \frac{1}{2} J_h \dot{\theta}(t)^2 + \frac{1}{2} \sum_{i=1}^2 \int_0^{L_p} \rho_p \dot{y}_i(x,t)^2 dx$$
 (Y)

$$U = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{2} \int_{0}^{L_{p}} E_{p} I_{p} y_{i}''(x,t)^{2} dx$$
 (r)

$$\delta w_{nc} = \left(\left(F_1 \right) + \left(\mathbf{F}_2 \right) \right) \delta \theta(t) + \left(\mathbf{F}_2 \right) \delta y'(x,t) \Big|_{L_p}$$
 (4)

که در آن $\mathbf{F}_1 = \tau_1 + \mathbf{d}_2$ و $F_1 = \tau_1 + \mathbf{d}_1$ به ترتیب ورودی گشتاور و نیروی وارد بر بخشهای صلب و انعطاف پذیر می باشند (τ_i سیگنال کنترلی و h_i اغتشاشات خارجی و نامعینیهای سیستم دینامیکی). با جایگذاری معادلات (۲) تا (۴) در اصل همیلتون توسعه یافته و گسسته سازی میدان جابه جایی (x, t) با رویکرد المان محدود با تعداد e المان به صورت معادله (۵) درنظر گرفته شده است:

$$y(x,t) = \sum_{i=1}^{4} \Psi_{i}^{e}(x) q_{i}^{e}(t) = \Psi(x) \mathbf{q}(t)$$
 (۵)

معادله حرکت به صورت زیر استخراج می شود:

ولىاله شاه بهرامي، ميلاد عظيمي و عليرضا عليخاني

$$\dot{\sigma}(t) = 0$$

$$\dot{\theta}_{e} + \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta}-1} \left(-M_{11}^{-1} (\mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \tau_{1} - d_{1}) \right) = 0$$

$$M_{11}^{-1} \tau_{1} \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta}-1} = \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta}-1} M_{11}^{-1} \left(\mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - d_{1} \right) - \dot{\theta}_{e}$$

$$(\mathbf{A})$$

با بازنویسی معادله فوق بر حسب τ_1 داریم:

$$\tau_1 = \tau_{eq} = \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \gamma \frac{\alpha}{\beta} M_{11} \dot{\theta}_e^{2-\frac{\alpha}{\beta}}$$
(\.)

فرضیه 1: مجموع اغتشاشات خارجی و نامعینیهای L_1 محدود در نظر گرفته شده بطوریکه $\mu \ge ||_L \|$ و μ مقدار ثابت مثبت نامعین است. در معادله (۱۰) ترم اغتشاشات که شامل پارامترهای نامعینی و اغتشاشات خارجی است وجود ندارد، لذا قانون کنترلی از عملکرد کاملی برخوردار نیست. بنابراین جهت برطرف کردن اثر اغتشاشات نامطلوب، بخش کمکی میبایست در نظر گرفته شود. همچنین فرض بر این است که مقدار $\hat{\mu}$ تخمینی از حدود μ بعنوان قانون تطبیق بهصورت زیر تعریف شده است.

$$\hat{\mu} = k_1 \|\sigma\| \tag{11}$$

که در آن
$$k_1$$
 ضریب ثابت مثبت است. بنابراین بخش کمکی au_{aux} برای قانون کنترلی به صورت زیر تعریف شده است:
 $au_{aux} = -(\hat{\mu} \operatorname{sgn}(\sigma) + N \sigma)$ (۱۲)

که در آن N یک ضریب ثابت مثبت است. ترم اول معادله (۱۲) قانون کنترل تطبیق که اثر نامطلوب اغتشاشات را جبران کرده و ترم $N \sigma$ می تواند عملکرد و پایداری دینامیکی سیستم را بهبود بخشد. علاوهبراین، این پارامتر خطاهای ناشی از اغتشاشات را نیز برطرف می کند. با افزایش مقدار N میزان تغییرات متغیر حالت سیستم کاهش می یابد، اگرچه با مقداری افزایش در میزان فراجهش پاسخ زمانی همراه است. به عبارت دیگر با کاهش مقدار فراجهش پاسخ زمانی همراه است. به عبارت دیگر با کاهش مقدار N ضریب بهره کنترلی کوچک شده و پاسخ نوسانی افزایش می یابد. به این ترتیب قانون کنترل به صورت تعریف می شود:

$$\tau_{1} = \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \gamma \frac{\beta}{\alpha} M_{11} \dot{\theta}_{e} (t)^{2-\frac{\alpha}{\beta}} - (\hat{\mu} \operatorname{sgn}(\sigma) + N \sigma)$$
(17)

تئوری ۱: سطح لغزش σ تعریف شده در معادله (۸) را در نظر بگیرید. همچنین مقدار $\hat{\mu}$ تخمینی از μ بوده که به واسطه قانون کنترل تطبیق تعریف شده در معادله (۱۱) صورت می پذیرد. حالتهای سیستم با استفاده از قانون کنترل تطبیق معادله (۱۳) به فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۶ / شمارهٔ ۴ / زمستان ۱۴۰۲ (پیاپی ۵۹)

$$\begin{split} \mathbf{M}_{ij} \begin{cases} \ddot{\boldsymbol{\theta}} \\ \ddot{\mathbf{q}} \end{cases} + diag\left(C_{11}, \mathbf{C}_{22}\right) \begin{pmatrix} \dot{\boldsymbol{\theta}} \\ \dot{\mathbf{q}} \end{pmatrix} + diag\left(0, \mathbf{K}_{22}\right) \begin{pmatrix} \boldsymbol{\theta} \\ \mathbf{q} \end{pmatrix} \qquad (\mathcal{F}) \\ &= Col\left(\tau_1 + d_1, \tau_2 + \mathbf{d}_2\right) \quad i, j = 1, 2 \\ &: \mathsf{L} \end{split}$$

$$\begin{split} \mathbf{M}_{11} &= \boldsymbol{J}_h + \mathbf{q}^T \, \mathbf{M}_{22} \mathbf{q}, \ \mathbf{C}_{11} &= 2 \mathbf{q}^T \, \mathbf{M}_{22} \mathbf{q}, \\ \mathbf{K}_{22} &= \mathbf{K}_{22}^* - \dot{\boldsymbol{\theta}}^2 \mathbf{M}_{22} \end{split} \tag{Y}$$

که در آن $\Psi^e_i(x)$ توابع شکل چندجمله ای هرمیت و $\Psi^e_i(x)$ تغییر شکلهای عرضی و دورانی گرههای سمت چپ و راست المان سازه می باشند.

کنترل ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی ترمینال غیرتکین

همان طور که پیشتر اشاره شد، کنترل مود لغزشی کلاسیک یکی از روشهای کنترل مقاوم در برابر اغتشاشات خارجی و نامعینیهای سیستم میباشند. مهمترین عیب این روش وجود چترینگ است که می تواند سیستمهای با مختصات هیبرید (صلب-انعطاف يذير) شامل مودهای فرکانس بالای بخش انعطاف پذیر را تحریک کرده و باعث کاهش دقت و گاها تشدید سیستم شود. جهت برطرف کردن چترینگ از الگوریتمهای مرتبه بالای مود لغزشی استفاده می شود. شناخته شده ترین الگوریتم های این دسته کنترلرهای مرتبه دوم هستند. کنترل مود لغزشی ترمينال، الگوريتم مرتبه دومي است كه از مزيت سرعت همگرايي در زمان محدود برخوردار است. عيب اين كنترلر تكين شدن آن حول نقطه تعادل مىباشد. الگوريتم كنترل مود لغزشى ترمينال غیرتکین ناپیوسته مسئله تکینگی را با حفظ سرعت همگرایی در زمان محدود برطرف می کند. در این مقاله از رویکرد کنترلر تطبيقي فراپيچشي بر پايه الگوريتم ترمينال غيرتكين استفاده شده است که دارای مزیتهایی از قبیل سرعت همگرایی بالا، کاهش پدیده چترینگ، پایداری در زمان محدود و تطبیق پارامترهای کنترلی با شرایط نامعینی و حل مسئله تکینگی است. در طراحی این کنترلر دو مرحله مد نظر است: ۱) تعریف فاز رسیدن به سطح لغزش و ۲) طراحی سطح لغزشی که در زمان محدود تمامی حالتهای سیستم را به مبدا همگرا نماید. به این ترتیب سطح لغزش ترمینال غیرتکین $\sigma(t)$ به صورت زیر تعریف می شود [۴۱]:

$$\sigma(t) = \theta_{e}(t) + \frac{1}{\gamma} \dot{\theta}_{e}(t)^{\frac{\alpha}{\beta}}$$
(A)

کنترل مانور و ارتعاشات فضاپیمای انعطاف پذیر با رویکرد ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی- ترمینال غیرتکین

سطح لغزش σ در زمان محدود همگرا شده و بر روی سطح لغزش قرار می گیرند.

اثبات ۱: با جایگذاری قانون کنترلی معادله (۱۳) در معادله (۹) خواهیم داشت:

$$\dot{\sigma}(t) = \dot{\theta}_{e}(t) + \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}(t)^{\frac{\alpha}{\beta}-1} \left(-M_{11}^{-1} \left(\mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} - C_{11} \dot{\theta} - \tau_{1} - d_{1} \right) \right) \\ \dot{\sigma}(t) = \dot{\theta}_{e}(t) + \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}(t)^{\frac{\alpha}{\beta}-1} \left[-M_{11}^{-1} \left(\mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} - C_{11} \dot{\theta} + \gamma \frac{\beta}{\alpha} \dot{\theta}_{e}(t)^{2-\frac{\alpha}{\beta}} M_{11} + \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}(t)^{\frac{\alpha}{\beta}-1} + \left((\hat{\mu} \operatorname{sgn}(\sigma) + N\sigma) \right) - d_{1} \right) \right] \\ \dot{\sigma}(t) = - \left(\hat{\mu} \operatorname{sgn}(\sigma) + N\sigma \right) + d_{1}$$

تابع مثبت لیاپانوف بهصورت زیر پیشنهاد میشود:

$$V = \frac{1}{2}\sigma^2 + \frac{1}{2}\eta\tilde{\mu}^2 , \ \eta = \frac{\alpha}{\beta}$$
(1a)

نیز $\mu = \hat{\mu} - \mu$ که در آن $\mu = \hat{\mu} - \mu$. با مشتق گیری از تابع لیاپانوف نسبت به زمان $\hat{\mu}_2$

.

$$\begin{split} \dot{V} &= \sigma \dot{\sigma} + \eta \tilde{\mu} \dot{\hat{\mu}} \\ \dot{V} &= \sigma \left(-\mu \operatorname{sgn}(\sigma - N\sigma + \sigma d_1) \right. \\ &+ \eta (\hat{\mu} - \mu) \dot{\hat{\mu}} \\ \dot{V} &= \sigma d_1 - N\sigma^2 - \hat{\mu} \|\sigma\| + \eta (\hat{\mu} - \mu) k_1 \|\sigma\| \\ &\leq \|n(t)\| \|\sigma\| - (\hat{\mu}) \|\sigma\| + \eta (\hat{\mu} - \mu) k_1 \|\sigma\| \\ &+ \mu \|\sigma\| - \mu \|\sigma\| \\ &\leq - (\mu - \|d_1\|) \|\sigma\| - (1 - \eta k_1) (\hat{\mu} - \mu) \|\sigma\| \\ &\leq - (\mu - \|d_1\|) \|\sigma\| - (1 - \eta k_1) (\hat{\mu} - \mu) \|\sigma\| \\ &: \text{ if } x_{2,2} \text{ if } y_1 \leq 1 \quad \text{ for } y_1 \leq 1 \end{split}$$

$$\begin{split} \vec{V} &\leq -\sqrt{2} (\mu - \|d_1\|) \frac{\|\sigma\|}{\sqrt{2}} - \\ & \sqrt{\frac{2}{\eta}} (1 - \eta k_1) (\hat{\mu} - \mu) \sqrt{\frac{2}{\eta}}^{-1} \tilde{\mu} \|\sigma\| \\ &\leq -\min\left\{ \sqrt{2} (\mu - \|d_1\|), \sqrt{\frac{2}{\eta}} (1 - \eta k_1) \|\sigma\| \right\} \end{split} \tag{1V} \\ & \left(\frac{\|\sigma\|}{\sqrt{2}} + \sqrt{\frac{2}{\eta}}^{-1} \tilde{\mu} \right) = -\psi \sqrt{V} \\ & \psi = \min\left\{ \sqrt{2} |\mu - \|d_1\|, \sqrt{\frac{2}{\eta}} (1 - \eta k_1) \|\sigma\| \right\} \end{split}$$

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۶ / شمارهٔ ۴ / زمستان ۱۴۰۲ (پیاپی ۵۹)

 $+H + \hat{\mu}$

بهاین ترتیب همگرایی در زمان محدود در سطح
$$\sigma = 0$$
 با استفاده از
قانون کنترل تطبیقی معادله (۱۳) حاصل می شود.
تئوری ۲: با اضافه کردن الگوریتم فراپیچشی به قانون کنترل تطبیقی
اثر پدیده چترینگ موجود در کنترل بدون اینکه اثری بر کارایی ردیابی
خطا داشته باشد، برطرف می شود. به این منظور قانون کنترل تطبیقی
خطا داشته یاشد، برطرف می شود. به این منظور قانون کنترل تطبیقی
مود لغزشی غیرتکین با الگوریتم فراپیچشی ترکیب می شود:
 $\tau_1 = \mathbf{M}_{12}\ddot{\mathbf{q}} + C_{11}\dot{\theta} - \gamma \frac{\beta}{\alpha} M_{11}\dot{\theta}_e^{2-\frac{\alpha}{\beta}} - M_{11}(\lambda_1 |\sigma|^{\varepsilon} \operatorname{sgn}(\sigma)$ (۱۸)

که در آن $R \in R$ و λ_1 و λ_2 مرایب ثابت مثبت هستند:

$$\begin{aligned} \dot{\hat{\mu}} &= -|\mathcal{G}_{l}|^{-1} \Gamma^{-1} \mathbf{M}^{T} \mathbf{\Phi} \mathcal{G} \\ \dot{H} &= -\lambda_{2} \operatorname{sgn}(\sigma) , \quad 0 < \varepsilon \le 0.5 \end{aligned} \tag{19} \\ \mathbf{M}^{T} &= \begin{bmatrix} -1 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

اثبات ۲: تابع مثبت لیاپانوف پیشنهادی به صورت زیر تعریف می شود:

$$V(\mathcal{G},\tilde{\mu}) = \mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi} \mathcal{G} + \frac{1}{2} \Gamma \tilde{\mu}^{T} \tilde{\mu}$$

$$(\Upsilon \cdot)$$

$$\mathcal{B}$$
 که در ان Γ عدد ثابت مثبت و Φ ماتریس مثبت معین و \mathcal{B}
یز بهصورت $\mathcal{B}_1, \mathcal{B}_2] = \mathcal{B}$ تعریف می شود. برای پارامترهای \mathcal{B}_1 و
 \mathcal{B}_2 داریم:

$$\begin{aligned} &\mathcal{P}_1 = \left| \sigma \right|^{\varepsilon} \operatorname{sgn} \left(\sigma \right) \\ &\mathcal{P}_2 = H \end{aligned} \tag{71}$$

به منظور حصول اطمینان از رسیدن H و σ به مبداء (در صورت همگرا به صفر شدن B_1 و g_2) در معادله (۲۱) از B نسبت به زمان مشتق گرفته خواهیم داشت:

$$\dot{\boldsymbol{\mathcal{Y}}} = \begin{bmatrix} \dot{\boldsymbol{\mathcal{Y}}}_{1} \\ \dot{\boldsymbol{\mathcal{Y}}}_{2} \end{bmatrix} \Rightarrow \\ \begin{bmatrix} \frac{\partial \boldsymbol{\mathcal{Y}}_{1}}{\partial \boldsymbol{S}} \dot{\boldsymbol{\sigma}} \\ \frac{\partial \boldsymbol{\mathcal{Y}}_{2}}{\partial \boldsymbol{H}} \dot{\boldsymbol{H}} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{\dot{\boldsymbol{\sigma}}}{2|\boldsymbol{\sigma}|^{\frac{1}{2}}} \\ -\lambda_{2} \operatorname{sgn}(\boldsymbol{\sigma}) \end{bmatrix} = \frac{1}{|\boldsymbol{\mathcal{Y}}_{1}|} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \dot{\boldsymbol{\sigma}} \\ \frac{2}{-\lambda_{2}} \boldsymbol{\mathcal{Y}}_{1} \end{bmatrix}$$
(YY)

با قرار دادن مقدار σ از معادله (۸) و مشتق آن درمعادله (۲۲) خواهیم داشت:

$$\dot{\boldsymbol{\vartheta}} = \begin{bmatrix} \dot{\boldsymbol{\vartheta}}_{1} \\ \dot{\boldsymbol{\vartheta}}_{2} \end{bmatrix} = |\boldsymbol{\vartheta}_{1}|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \left(\dot{\boldsymbol{\theta}}_{e} + \frac{1}{\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\boldsymbol{\theta}}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta} - 1} \ddot{\boldsymbol{\theta}}_{e} \right) \\ -\lambda_{2} \boldsymbol{\vartheta}_{1} \end{bmatrix}$$

$$= |\boldsymbol{\vartheta}_{1}|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \dot{\boldsymbol{\theta}}_{e} + \frac{1}{2\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\boldsymbol{\theta}}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta} - 1} \\ \left(-\frac{1}{M_{11}} (\mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\boldsymbol{\theta}} - \tau_{1} - d_{1}) \right) \\ -\lambda_{2} \boldsymbol{\vartheta}_{1} \end{bmatrix}$$

$$(YY)$$

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی دورهٔ ۱۶ / شمارهٔ ۴ / زمستان ۱۴۰۲ (پیاپی ۵۹)

ولىاله شاه بهرامي، ميلاد عظيمي و عليرضا عليخاني

$$\dot{V}(\mathcal{G},\tilde{\mu}) = \frac{1}{2} |\mathcal{G}_{l}|^{-1} \dot{V}(\mathcal{G}) + |\mathcal{G}_{l}|^{-1} \mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi} \mathbf{M} \tilde{\mu} + \Gamma \dot{\tilde{\mu}}^{T} \tilde{\mu}$$

$$= -\frac{1}{2} |\mathcal{G}_{l}|^{-1} \mathcal{G}^{T} \boldsymbol{\zeta} \mathcal{G} + |\mathcal{G}_{l}|^{-1} \mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi} \mathbf{M} \tilde{\mu} + \Gamma \dot{\tilde{\mu}}^{T} \tilde{\mu}$$
(Y9)

 $|\mathcal{G}_{|}|^{-1} \mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi} \mathbf{M} + \Gamma \ddot{\mu}^{T}$ با انتخاب قانون تطبيق معادله (١٩)، ترم از معادله (۲۹) حذف شده، بنابراین $O(\mathcal{G}, \tilde{\mu}) < 0$. به این ترتیب با پیشنهاد الگوریتم کنترلی معادله (۱۸) حالتهای سیستم ضمن حفظ پایداری، به سمت صفر همگرا می شوند. چنانچه قبلا نیز اشاره شد، الگوریتم فراپیچشی تابع مناسبی جهت حذف پدیده چترینگ بوده بدون اینکه اثری بر پایداری سیستم داشته باشد. حال با توجه به ویژگی تابع لیاپانوف انتخابی معادله (۲۶)، تکینگی در قانون تطبیقی را می توان با در نظر گرفتن ماتریس Φ به صورت زیر برطرف کرد:

$$\mathbf{\Phi} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & P' \end{bmatrix}, \quad P' > 0 \tag{(\bar{r})}$$

همچنین به واسطه ساختار M، قانون تطبیق به صورت زیر ساده سازی می شود: $\dot{\hat{\mu}} = \Gamma^{-1} \operatorname{sgn}(\sigma)$ (۳۱)

شبیهسازیهای کامپیوتری و تحلیل نتایج

برای پیادهسازی کنترلر پیشنهادی پارامترهای در نظر گرفته شده سیستم $J_{h} = 236.7 (Kg.m^{2})$ عبارتند از: برای بخش صلب، ممان اینرسی شعاع r = 0.1(m) و برای بخش انعطاف پذیر از تئوری سازهای تیر اویلر برنولی با فرض e=16 المان و تغییر شکل های درون صفحهای برای سازه به طول (L = 4(m) و چگالی $E = 1.015E10^7 (psi)$ و چگالی در محیط شده است. شبیه سازی ها در محیط $ho = 1850 (kg / m^3)$ متلب/ سیمولینک صورت پذیرفته است. پارامترهای درنظر گرفته شده برای طراحی کنترلر در شبیهسازیها جهت تامین جابهجایی زاویهای به $\theta_i(t) = 0^\circ$ در قالب یک دوران سکون به سکون (از $\theta_i(t) = 180^\circ$ ا اعمال در جدول ۱ نمایش داده شده است. همچنین برای اعمال $\theta(t) = 180^{\circ}$ گشتاور کنترلی، محدودیت (حد اشباع) $\theta(t) = 8(N.m)$ در نظر گرفته شده است.

مقادیر اغتشاشات ناشی از گشتاور خارجی و نامعینیها بهصورت $d_1(t) = 0.003 \sin(0.05t) + 0.0015 \cos(0.02t) (N.m)$ شرايط اوليه $\mathbf{q}(t) = \dot{\mathbf{q}}(t) = \mathbf{0}$ و $\theta_i(t) = \dot{\theta}_i(t) = 0$ در نظر گرفته شده است.

	كنترلى	پارامترهای	ل ۱.	جدوا
--	--------	------------	------	------

ASTNSMC	STSMC	NSMC	پارامترهای کنترلی
17	17	-	λ_{I}
0.005	0.005	-	λ_2
0.05	-	0.05	γ

$$= \left| \mathcal{G}_{1} \right|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \dot{\theta}_{e} + \frac{1}{2\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta} - 1} \left(-\frac{1}{M_{11}} \left\{ \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \right] \\ \begin{bmatrix} \mathbf{M}_{12} \ddot{\mathbf{q}} + C_{11} \dot{\theta} - \gamma \frac{\beta}{\alpha} M_{11} \dot{\theta}_{e}^{2 - \frac{\alpha}{\beta}} \\ -M_{11} \left(\lambda_{1} \left| \sigma \right|^{\varepsilon} \operatorname{sgn}(S) + H + \hat{\mu} \right) \end{bmatrix} - d_{1} \end{bmatrix} \\ -\lambda_{2} \mathcal{G}_{1} \end{bmatrix}$$
$$= \left| \mathcal{G}_{1} \right|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \dot{\theta}_{e} + \frac{1}{2\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta} - 1} \\ \left(\gamma \dot{\theta}_{e} \frac{\beta}{\alpha} \dot{\theta}_{e}^{2 - \frac{\alpha}{\beta}} - \lambda_{1} \left| \sigma \right|^{\varepsilon} \operatorname{sgn}(\sigma) - H \\ - \hat{\mu} - d_{1} \\ - \lambda_{2} \mathcal{G}_{1} \end{bmatrix} \end{bmatrix}$$
$$= \left| \mathcal{G}_{1} \right|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2\gamma} \frac{\alpha}{\beta} \dot{\theta}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta} - 1} (-\lambda_{1} \mathcal{G}_{1} - \mathcal{G}_{2} - d_{1}) \\ -\lambda_{2} \mathcal{G}_{1} \end{bmatrix}$$

با در نظر گرفتن محدوده بالای d_1 ، معادله (۲۳) را می توان به صورت زیر بازنویسی کرد:

$$\dot{\mathcal{G}} = \left|\mathcal{G}_{1}\right|^{-1} \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \Theta_{e} \left(-\lambda_{1} \mathcal{G}_{1} - \mathcal{G}_{2} - \tilde{\mu}\right) \\ -\lambda_{2} \mathcal{G}_{1} \end{bmatrix}, \quad \Theta_{e} = \frac{\alpha}{\gamma \beta} \dot{\mathcal{G}}_{e}^{\frac{\alpha}{\beta}-1} \qquad (\Upsilon \mathfrak{K})$$

معادله (۲۴) را نیز می توان به صورت زیر بازنویسی کرد:

$$2\left|\mathcal{G}_{1}\right|\dot{\mathcal{G}} = \mathbf{S}\mathcal{G} + \mathbf{M}\tilde{\boldsymbol{\mu}} \quad , \quad \mathbf{S} = \begin{bmatrix} -\Theta_{e}\lambda_{1} & -\Theta_{e}\\ 2\lambda_{2} & 0 \end{bmatrix}$$
(Ya)

از طرفی تابع لیاپانوف $V\left(artheta
ight)$ بهصورت زیر پیشنهاد داده شده است: $V(\mathcal{G}) = \mathcal{G}^T \mathbf{\Phi} \mathcal{G}$ (78)

با مشتق گیری از تابع لیایانوف معادله (۲۶) و استفاده از معادله (۲۵) داريم:

$$2|\mathcal{G}_{1}|\dot{V}(\mathcal{G}) = 2|\mathcal{G}_{1}|\dot{\mathcal{G}}^{T} \mathbf{\Phi} \mathcal{G} + 2\mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi}|\mathcal{G}_{1}|\dot{\mathcal{G}}$$
$$= \mathcal{G}^{T} \left(\mathbf{S}^{T} \mathbf{\Phi} + \mathbf{\Phi}\mathbf{S}\right)\mathcal{G} + (\mathbf{M}\tilde{\mu})^{T} \mathbf{\Phi}\mathcal{G} \qquad (\Upsilon\Upsilon)$$
$$+ \mathcal{G}^{T} \mathbf{\Phi}(\mathbf{M}\tilde{\mu})$$

 ${f S}$ که در آن $\, \Phi \,$ یک ماتریس مثبت معین است اگر و تنها اگر هورویتز باشد. بنابراین در معادله (۲۷) نیاز است که:

$$\mathbf{S}^{T} \mathbf{\Phi} + \mathbf{\Phi} \mathbf{S} = -\boldsymbol{\zeta} < 0 \tag{YA}$$

که در آن کم یک ماتریس مثبت همگن است. با استفاده از معادله (۲۷) و مشتق زمانی معادله (۲۶) خواهیم داشت:

/ 👗

کنترل مانور و ارتعاشات فضاپیمای انعطاف پذیر با رویکرد ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی- ترمینال غیرتکین

۵	-	5	α
3	-	3	β
0.01	-	-	μ
0.5	0.5	-	ε

عملکرد الگوریتمهای کنترل ترکیبی STSMC ، ASTNSMC و NSMC در قالب شبیهسازیهای پاسخ زمانی زاویه مانور، سرعت زاویهای، گشتاور خروجی عملگر کنترلی، ارتعاشات سازه انعطافپذیر و پارامتر تطبیقی برای فضاپیمای انعطافپذیر نمونه در شکلهای (۲) تا (۷) ارائه و با یکدیگر مقایسه شدهاند.

زاویه و سرعت زاویهای بدنه صلب فضاپیما برای الگوریتم کنترل پیشنهادی مود لغزشی تطبیقی ترکیبی (ASTNSMC) به ترتیب در شکلهای (۲) و (۳) نشان داده و عملکرد آن با دو الگوریتم STSMC و NSMC مقایسه شده است. همانطور که از شبیهسازیها مشهود است، کنترلر ترکیبی با دقت بسیار بالایی پس از گذشت ۱۷۰ ثانیه، مانور و سرعت زاویهای $(\deg/s) = (t) \theta$ را ایجاد کرده است. قابل ذکر است، الگوریتم NSMC امکان همگرایی سریعتری (۱۵۰ ثانیه) را نسبت به الگوریتم ترکیبی پیشنهادی ایجاد کرده اما مقدار خطای آن در سرعت زاویه ای کاملا مشهود است. بطوریکه در همسایگی مقدار مطلوب همگرایی مجانبی ایجاد کرده است. رفتار الگوریتم فراپیچشی در دستیابی به مقادیر مطلوب نیز کاملا در شکلها مشهود است.

بهطوری که سرعت همگرایی آن نسبت به دو الگوریتم دیگر کمتر بوده و پس از گذشت ۲۸۰ ثانیه به همسایگی مقادیر مطلوب نزدیک شده است. یهرغم اختلافات و خطاهای مشاهده شده در نمودارهای دوران زاویهای و سرعت آن، معیارهای دیگری برای ارزیابی کارایی الگوریتمهای پیشنهادی وجود دارند که ارزیابی این مسئله را چند جانبه کرده است.

شکل ۴- گشتاور کنترلی مانور وضعیت فضاپیما، مقایسه الگوریتم مود لغزشی تطبیقی ترکیبی با الف) مود لغزشی فراپیچشی ب) مود لغزشی ترمینال غیرتکین

شبکل ۵- ارتعاشات انتهای آزاد پانل فضاپیما، مقایسه الگوریتم مود لغزشی تطبیقی ترکیبی با الف) مود لغزشی فراپیچشی ب) مود لغزشی ترمینال غیرتکین

از جمله اصلی ترین این معیارها، ارزیابی سیستم از منظر میزان تلاش کنترلی (شکل ۴) و تحریک مودهای ارتعاشی پانلهای انعطاف پذیر (شکل ۵) میباشد. همانطور که در شکلهای (۴) میتوان مشاهده کرد، بهرغم شباهت نسبی الگوریتم STSMC به کنترلر ترکیبی پیشنهادی در ۱۰۰ ثانیه اول مانور، کنترلر STSMC به مدت ۸۰ ثانیه (بین زمان ۱۰۰ تا ۱۰۸) رفتاری متفاوت دارد. این رفتار شامل نوسانات ناشی از اغتشاشات خارجی و اثر کوپلینگ بخشهای انعطاف پذیر میباشد که باعث پرکاری کنترلر وضعیت نسبت به الگوریتم پیشنهادی شده است. این مسئله در فاز رسیدن نیز به وضوح قابل مشاهده است، که میتواند باعث تحریک

مودهای فرکانس بالای سیستم و نهایتا کاهش دقت هدف گیری شود. مسئله تلاش کنترلی در الگوریتم NSMC تفاوت بیشتری نسبت به STSMC و کنترلر ترکیبی پیشنهادی از خود نشان داده است.

بهرغم سرعت بالاتر الگوریتم NSMC در رسیدن به زاویه هدف، هزینه لازم (گشتاور کنترلی و به تبع آن ولتاژ مصرفی) برای ایجاد این مانور را میتوان در شکل (۴–ب) به وضوح مشاهده کرد (چه در بخش اول و چه در بخش میانی مانور). میزان نوسانات ایجاد شده توسط عملگرها در این الگوریتم به مراتب با فرکانسهای پایین تری نسبت به الگوریتم STSMC میباشد. این مسئله میتواند طیف محدودتری از فرکانسهای سازهای را تحریک کند.

عملگرهای مولد گشتاور کنترلی در الگوریتم ترکیبی پیشنهادی صرفا در ۵۰ ثانیه اول مانور با بیشترین توان مورد نیاز کار کرده و پس از آن با شیب تندی (طی ۱۰ ثانیه) گشتاور را کاهش داده و سپس به رفتار نسبتا ملایمتری به تولید گشتاور پرداخته است. قابل ذکر است هر رفتار ناگهانی در تغییر میزان گشتاور میتواند به عنوان محرکی برای بخشهای انعطافپذیر و تاثیرگذار بر ترمهای کوپلینگ سیستم داشته باشد (میتواند فرکانس دینامیک با مقیاس سریع سیستم را تحریک کند). این رفتار را میتواند در شکلهای (۵) مشاهده کرد.

شکل ۶- تغییرات گشتاور کنترلی، مقایسه الگوریتم مود لغزشی تطبیقی ترکیبی با الگوریتم ترکیبی

شکل ۷– تغییرات پارامتر تطبیقی

همان طور که می توان مشاهده کرد، ار تعاشات انتهای پانل های انعطاف پذیر برای الگوریتم STSMC همان الگوی نسبتا ملایم گشتاور کنترلی تولید شده توسط عملگرهای وضعیت را دنبال می کند. به این معنی که توانسته است در ۵۰ ثانیه اول ار تعاشات ناشی از فرمان دوران را به واسطه میرایی سازهای و همچنین وجود پارامترهای انعطاف پذیر در ساختار کنترلی میرا کند. جهش هایی که در ادامه نسبت به الگوریتم ترکیبی پیشنهادی مشاهده می شود دقیقا به واسطه رفتار گشتاور کنترلی می باشد. این تحریک در الگوریتم SMC به وضوح قابل مشاهده است. به طوریکه دامنه ار تعاشات در ثانیه های ۲۵، ۷۰ و ۱۰۰ نشان از ضعف این الگوریتم نسبت به دو الگوریتم دیگر در کاهش ار تعاشات دارد. همچنین خطای باقی مانده در آن حتی پس از پایان مانور نیز به چشم می خورد.

برای نمایش قابلیت الگوریتم تطبیق طراحی شده در قانون ترکیبی پیشنهادی، سابقه گشتاور کنترلی این دو الگوریتم در شکل (۶) با هم مقایسه شده است. قابلیت الگوریتم تطبیقی و قوام آن در برابر اغتشاشات خارجی در فازهای انتهایی مانور که دقت سیستم در آن از همیت بالایی برخوردار است در مقایسه با الگوریتم ترکیبی بدون درنظر گرفتن قانون تطبیق نمایش داده شده است. قابل ذکر است مرتبه خطا (*N.m*)0.00± - میباشد. اگرچه قانون ترکیبی بدون مرتبه دطا در *N.m*) مانور که برای ارضاء نیازمندی در ماموریتهای با دقت بالا، استفاده از الگوریتم تطبیقی ترکیبی ماموریتهای با دقت بالا، استفاده از الگوریتم تطبیقی ترکیبی پیشنهادی ارجح است. میزان تغییر در پارامتر تطبیق نیز در شکل (۷) پارامتر داده شده است. از جمله نکات قابل توجه، حذف پدیده چترینگ نمایش داده شده است. از جمله نکات قابل توجه، حذف پدیده چترینگ سیگنال کنترلر ترکیبی پیشنهادی میباشد که به واسطه وجود مشتق زمانی سرگنال کنترلی پس از فرایند ترکیب میباشد.

نتيجهگيرى

این مقاله به طراحی کنترل مقاوم تطبیقی ترکیبی مود لغزشی فراپیچشی ترمینال غیرتکین برای مانور زاویه بزرگ یک فضاپیمای انعطافپذیر با دینامیک کاملا کوپل و غیرخطی صلب–انعطافپذیر پرداخته است. کارایی کنترل تطبیقی ترکیبی پیشنهادی با کنترل مود لغزشی ترمینال غیرتکین و الگوریتم فراپیچشی بررسی شده است. کنترلر پیشنهادی با هدف افزایش سرعت همگرایی (زمان محدود) زاویه مانور و ارتعاشات پنل انعطافپذیر از یک طرف و کاهش اثرات پدیده چترینگ از طرف دیگر طراحی شده است. الگوریتم فراپیچشی به منظور کاهش و حذف اثرات نامطلوب چترینگ طراحی شده، الگوریتم مود لغزشی ترمینال غیرتکین وظیفه افزایش سرعت همگرایی زمان محدود و تامین ملاحظات قوام (در حضور اغتشاشات خارجی و نامعینیهای محدود) را به عهده دارد و قانون تطبیق نیاز به دانش

از حدود نامعینیها و اغتشاشات را با افزایش قوام در برابر آنها از بین برده است. اثر چترینگ موجود در الگوریتمهای مود لغزشی محسوس بوده که اثر آن در دینامیکهای با مقیاس زمانی سریع میتواند مخرب باشد. الگوریتم پیشنهادی ضمن حفظ پایداری سیستم، کمترین میزان تحریک نوسانات بخشهای انعطاف پذیر و همچنین کمترین تلاش کنترلی در فاز نهایی (رسیدن به زاویه مطلوب) را نمایش داده است. نتایج حاصل از شبیهسازیهای عددی در قالب یک مطالعه مقایسهای با استفاده از روش گسسته سازی اجزاء محدود برای بخش انعطاف پذیر، عملکرد کنترلر پیشنهادی را نشان داده است.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

مراجع

- C. Zhong, Z. Chen, and Y. Guo, "Attitude control for flexible spacecraft with disturbance rejection," *IEEE Transactions on Aerospace and Electronic Systems*, vol. 53, no. 1, pp. 101-110, 2017, doi: 10.1109/TAES.2017.2649259.
- [2] Q. Shen, C. Yue, and C. H. Goh, "Velocity-free attitude reorientation of a flexible spacecraft with attitude constraints," *Journal of Guidance, Control, and Dynamics*, vol. 40, no.5, pp. 1293-1299, 2017, doi: <u>https://doi.org/10.2514/1.G002129</u>.
- [3] C. Liu, X. Yue, K. Shi, and Z. Sun, "Inertia-free attitude stabilization for flexible spacecraft with active vibration suppression," *International Journal of Robust and Nonlinear Control*, vol. 29, no. 18, pp. 6311-6336, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1002/rnc.4742</u>
- [4] S. M. Amrr, M. U. Nabi, and A. Iqbal, "An eventtriggered robust attitude control of flexible spacecraft with modified rodrigues parameters under limited communication," *IEEE Access*, vol. 7, pp. 93198-93211, 2019. doi: <u>https://doi%3A%2010.1109/ACCESS.2019.292</u> <u>7616.-</u>.
- [5] M. Azimi and E. F. Joubaneh, "Dynamic modeling and vibration control of a coupled rigid-flexible high-order structural system: A comparative study," *Aerospace Science and Technology*, vol .102 ,p. 105875, 2020, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ast.2020.105875</u>.
- [6] L. Fan, H. Huang, L. Sun, and K. Zhou, "Robust attitude control for a rigid-flexible-rigid microsatellite with multiple uncertainties and input saturations," *Aerospace Science and Technology*, vol. 95, p. 105443, 2019, doi: https://doi.org/10.1016/j.ast.2019.105443.
- [7] F. Cao and J. Liu, "Boundary control for a constrained two-link rigid–flexible manipulator with prescribed performance," *International Journal of*

ولىاله شاه بهرامي، ميلاد عظيمي و عليرضا عليخاني

- [19] H. Gui and G. Vukovich, "Adaptive integral sliding mode control for spacecraft attitude tracking with actuator uncertainty," *Journal of the Franklin Institute*, vol. 352, no. 12, pp. 5832-5852, 2015, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.jfranklin.2015.10.001</u>.
- [20] Y. Guo, B. Huang, S.-m. Song, A.-j. Li, and C.-q. Wang, "Robust saturated finite-time attitude control for spacecraft using integral sliding mode," *Journal* of Guidance, Control, and Dynamics, vol. 42, no. 2, pp. 440-446, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.2514/1.G003520</u>.
- [21] L. Qing, L. Lei, D. Yifan, T. Shuo, and Z. Yanbin, "Twistor-based synchronous sliding mode control of spacecraft attitude and position," *Chinese Journal of Aeronautics*, vol. 31, no. 5, pp. 1153-1164, 2018, <u>https://doi.org/10.1016/j.cja.2018.03.003</u>.
- [22] Y. Guo, S.-M. Song, X.-H. Li, and P. Li, "Terminal sliding mode control for attitude tracking of spacecraft under input saturation," *Journal of Aerospace Engineering*, vol. 30, no. 3, p. 06016006, 2017, doi: <u>https://doi.org/10.1061/(ASCE)AS.1943-5525.0000691</u>.
- [23] Z. Wang, Y. Su, and L. Zhang, "A new nonsingular terminal sliding mode control for rigid spacecraft attitude tracking," *Journal of Dynamic Systems, Measurement, and Control,* vol. 140, no. 5, p. 051006, 2018, doi: <u>https://doi.org/10.1115/1.4038094</u>.
- [24] A. Modirrousta and M. Khodabandeh, "Adaptive non-singular terminal sliding mode controller: new design for full control of the quadrotor with external disturbances," *Transactions of the Institute of Measurement and Control*, vol. 39, no. 3, pp. 371-383, 2017, doi: https://doi.org/10.1177/0142331215611210.
- [25] S. Mobayen, S. Mostafavi, and A. Fekih, "Nonsingular fast terminal sliding mode control with disturbance observer for underactuated robotic manipulators," *IEEE Access*, vol. 8, pp. 198067-198077, 2020, doi: 10.1109/ACCESS.2020.3034712.
- [26] A.-M. Zou, K. D. Kumar, Z.-G. Hou, and X. Liu, "Finitetime attitude tracking control for spacecraft using terminal sliding mode and Chebyshev neural network," *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics, Part B* (*Cybernetics*), vol. 41, no. 4, pp. 950-963, 2011, doi: 10.1109/TSMCB.2010.2101592.
- [27] X. Zhang, W. Hu, C. Wei, and T. Xu, "Nonlinear disturbance observer based adaptive super-twisting sliding mode control for generic hypersonic vehicles with coupled multisource disturbances," *European Journal of Control*, vol. 57, pp. 253-262, 2021, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ejcon.2020.06.001</u>.
- [28] Y. Wang, J. Chen, F. Yan, K. Zhu, and B. Chen, "Adaptive super-twisting fractional-order nonsingular terminal sliding mode control of cable-driven manipulators," *ISA transactions*, vol. 86, pp. 163-180, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.isatra.2018.11.009</u>
- [29] A. Goel, S. Mobayen, and A. Fekih, "A homogeneous extended state estimator-based super-

Control, vol. 91, no. 5, pp. 1091-1103, 2018, doi: <u>https://doi.org/10.1080/00207179.2017.1305513</u>.

- [8] H. R. Shafei, M. Bahrami, and H. A. Talebi, "Design of adaptive optimal robust control for two-flexiblelink manipulators in the presence of matched uncertainties," *Journal of Vibration and Control*, vol. 27, no. 5-6, pp. 612-628, 2021, doi: https://doi.org/10.1177/1077546320932028.
- [9] A. Souza and L. Souza, "Design of a controller for a rigid-flexible satellite using the H-infinity method considering the parametric uncertainty," *Mechanical Systems and Signal Processing*, vol. 116, pp. 641-650, 2019, doi: https://doi.org/10.1016/j.ymssp.2018.07.002.
- [10] Y. Miao, F. Wang, and M. Liu, "Antidisturbance backstepping attitude control for rigid-flexible coupling spacecraft," *IEEE Access*, vol. 6, pp. 50729-50736, 2018, doi: <u>10.1109/ACCESS.2018.2868074</u>.
- [11] R. Fareh, M. Al-Shabi, M. Bettayeb, and J. Ghommam, "Robust active disturbance rejection control for flexible link manipulator," *Robotica*, vol. 38, no. 1, pp. 118-135, 2020, doi: <u>https://doi.org/10.1017/S026357471900050X</u>.
- [12] Q. Yao, "Adaptive fuzzy neural network control for a space manipulator in the presence of output constraints and input nonlinearities," *Advances in Space Research*, vol. 67, no. 6, pp. 1830-1843, 2021, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.asr.2021.01.001</u>.
- [13] Y. Ma, H. Ren, G. Tao, and B. Jiang, "Adaptive Compensation for Actuation Sign Faults of Flexible Spacecraft," *IEEE Transactions on Aerospace and Electronic Systems*, vol. 57, no.2, pp. 1288-1300, 2020, doi: <u>10.1109/TAES.2020.3040518</u>.
- [14] C. Zhou and D. Zhou, "Robust dynamic surface sliding mode control for attitude tracking of flexible spacecraft with an extended state observer," *Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part G: Journal of Aerospace Engineering*, vol. 231, no. 3, pp. 533-547, 2017, doi: <u>https://doi.org/10.1177/0954410016640822</u>.
- [15] Z. Xie, T. Sun, T. Kwan, and X. Wu, "Motion control of a space manipulator using fuzzy sliding mode control with reinforcement learning," *Acta Astronautica*, vol. 176, pp. 156-172, 2020, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.actaastro.2020.06.028</u>
- [16] X. Zhang, Q. Zong, L. Dou, B. Tian, and W. Liu, "Finite-time attitude maneuvering and vibration suppression of flexible spacecraft," *Journal of the Franklin Institute*, vol. 357, no. 16, pp. 11604-11628, 2020, doi: https://doi.org/10.1016/j.jfranklin.2019.09.003.
- [17] M.R. Chegini, H. Sadati, and H. Salarieh, "Chaos analysis in attitude dynamics of a flexible satellite," *Nonlinear Dynamics*, vol. 93, pp. 1421-1438, 2018, doi: https://doi.org/10.1007/s11071-018-4269-z.
- [18] L. Sun and Z. Zheng, "Adaptive sliding mode control of cooperative spacecraft rendezvous with coupled uncertain dynamics," *Journal of Spacecraft and Rockets*, vol. 54, no.3, pp. 652-661, 2017. doi: <u>https://doi.org/10.2514/1.A33744</u>.

فصلنامهٔ علمی- پژوهشی علوم و فناوری فضایی / ۲۰ دورهٔ ۱۶ / شمارهٔ ۴ / زمستان ۱۴۰۲ (پیاپی ۵۹)

Systems, vol. 17, no.3, p. 1729881420925295, 2020, doi: https://doi.org/10.1177/1729881420925295.

- [36] V. T. Nguyen, C. Y. Lin, S. F. Su, and Q. V. Tran, "Adaptive chattering free neural network based sliding mode control for trajectory tracking of redundant parallel manipulators," *Asian Journal of Control*, vol. 21, o. 2, pp. 908-923, 2019, doi: https://doi.org/10.1002/asjc.1789.
- [37] K. Lu and Y. Xia, "Adaptive attitude tracking control for rigid spacecraft with finite-time convergence," *Automatica*, vol. 49, no.12, pp. 3591-3599, 2013, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.automatica.2013.09.001</u>.
- [38] P. M. Tiwari, S. u. Janardhanan, and M. un Nabi, "Rigid spacecraft attitude control using adaptive integral second order sliding mode," *Aerospace Science and Technology*, vol. 42, pp. 50-57, 2015, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ast.2014.11.017</u>.
- [39] C. Zhong, L. Wu, J. Guo, Y. Guo, and Z. Chen, "Robust adaptive attitude manoeuvre control with finite-time convergence for a flexible spacecraft," *Transactions of the Institute of Measurement and Control*, vol. 40, no. 2, pp. 425-435, 2018, doi: <u>https://doi.org/10.1177/0142331216659337</u>.
- [40] S. Singh, E. Taheri, and J. Junkins, "A hybrid optimal control method for timeoptimal slewing maneuvers of flexible spacecraft," in *The AAS/AIAA Astrodynamics Specialist Conference, Snowbird, Utah*, 2018.
- [41] C.-K. Lin, "Nonsingular terminal sliding mode control of robot manipulators using fuzzy wavelet networks," *IEEE transactions on fuzzy systems*, vol. 14, no.6, pp. 849-859, 2006, doi: <u>10.1109/TFUZZ.2006.879982</u>.

کنترل مانور و ارتعاشات فضاپیمای انعطاف پذیر با رویکرد ترکیبی مود لغزشی تطبیقی فراپیچشی- ترمینال غیرتکین

twisting sliding mode compensator for matched and unmatched uncertainties," *Measurement and Control*, vol. 54, no. 3-4, pp. 494-505, 2021, doi: <u>https://doi.org/10.1177/0020294020922273</u>.

- [30] Y. Yang, S. Qin, and P. Jiang, "A modified super-twisting sliding mode control with inner feedback and adaptive gain schedule," *International Journal of Adaptive Control* and Signal Processing, vol. 31, no. 3, pp. 398-416, 2017, doi: <u>https://doi.org/10.1002/acs.2706</u>.
- [31] Y. Zhang, S. Tang, and J. Guo, "Adaptive-gain fast super-twisting sliding mode fault tolerant control for a reusable launch vehicle in reentry phase," *ISA transactions*, vol. 71, pp. 380-390, 2017, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.isatra.2017.08.012</u>.
- [32] Y. Ma, B. Jiang, G. Tao, and Y. Cheng, "Uncertainty decomposition-based fault-tolerant adaptive control of flexible spacecraft," *IEEE Transactions on Aerospace and Electronic Systems*, vol. 51, no. 2, pp. 1053-1068, 2015, doi: <u>10.1109/TAES.2014.130032</u>.
- [33] Y. Li, K. Li, and S. Tong, "Finite-time adaptive fuzzy output feedback dynamic surface control for MIMO nonstrict feedback systems," *IEEE Transactions on Fuzzy Systems*, vol. 27, no. 1, pp. 96-110, 2018, doi: <u>10.1109/TFUZZ.2018.2868898</u>.
- [34] S. Xu, N. Cui, Y. Fan, and Y. Guan, "Flexible satellite attitude maneuver via adaptive sliding mode control and active vibration suppression," *AIAA Journal*, vol. 56, no. 10, pp .pp 4205-4212, 201, doi: <u>https://doi.org/10.2514/1.J057287</u>
- [35] L. Wan, G. Chen, M. Sheng, Y. Zhang, and Z. Zhang, "Adaptive chattering-free terminal slidingmode control for full-order nonlinear system with unknown disturbances and model uncertainties," *International Journal of Advanced Robotic*